

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 30. januar 2017 i sag nr. BS [redacted]

Annette [redacted]
[redacted]
mod
[redacted] Kommune
[redacted]
og
Grete [redacted]
[redacted]
og
Hans [redacted]
[redacted]

Der har deltaget 3 dommere i afgørelsen af denne sag.

Indledning samt parternes påstande og hovedanbringender

Sagsøgeren, Annette [redacted] der er født den 22. [redacted] 1973, boede på [redacted] H [redacted] (herefter H [redacted]) fra 1992 til 2012. Sagsøgte, Grete [redacted] var leder af [redacted] der var godkendt som generelt egnet, jf. servicelovens § 107, jf. § 14. Sagsøgte, [redacted] Kommune, overtog tilsynsforpligtelsen vedrørende botilbuddet fra [redacted] Amt ved kommunalreformen i 2007. Sagsøgte, Hans [redacted] der var speciallæge i psykiatri med klinik i [redacted] kom jævnligt på lægebesøg på H [redacted] og tilså beboere, herunder Annette [redacted] som han havde i behandling fra 1995, og ordinerede medicin.

[redacted] Kommune blev handlekommune for Annette [redacted] pr. 1. januar 2011. Den 6. marts 2012 meddelte [redacted] Kommune Annette [redacted] at der var truffet afgørelse om, at hun skulle fraflytte H [redacted] idet handicaprådgivningen havde vurderet, at H [redacted] ikke kunne leve op til de krav, der blev forventet af et botilbud i relation til Annette [redacted] behov.

Annette [redacted] flyttede fra H [redacted] den 18. april 2012.

Ved brev af 24. november 2016 meddelte Patienterstatningen, at Annette [REDACTED] for perioden fra 16. februar 2004 og frem foreløbig er berettiget til 73.500 kr. i godtgørelse for en skade i form af gener efter behandling med antipsykotisk medicin. Patienterstatningen vurderer, at Annette [REDACTED] behandling hos Hans [REDACTED] ikke var i overensstemmelse med den behandling, som en erfaren specialist ville have udført. En erfaren specialist ville ikke have ordineret antipsykotisk medicin uden indikation eller i de mængder, som Annette [REDACTED] fik.

Afgørelsen blev truffet på baggrund af en klage indgivet af Annette [REDACTED] i oktober 2013.

Annette [REDACTED] mener, at hun blev holdt på H [REDACTED] i 19 1/2 år mod sin vilje, at bostedet fejlmedicinerede hende og på den måde regulerede hendes adfærd, når hun forsøgte at give udtryk for sin vilje til at komme væk fra bostedet, og at H [REDACTED] holdt hende afskærmet fra omverdenen ved at nægte hende kontakt til sin familie og adgang til internet og telefon uden overvågning. Annette [REDACTED] har på baggrund heraf den 15. april 2015 anlagt denne sag, hvorunder hun har nedlagt påstand om, at de sagsøgte tilpligtes at betale principalt 2.671.550 kr. med procesrente fra sagens anlæg, subsidiært 435.180 kr.

Annette [REDACTED] støtter den principale påstand på en analogi af retsplejelovens § 1018 a, og har anført, at hun har været tilbageholdt i ca. 7.117 døgn og har krav på 6.100 kr. for det første døgn og 850 kr. for de følgende døgn, hvorved der fremkommer et beløb på 5.343.100 kr., der ved påstanden skønsmæssigt er nedsat til halvdelen.

Annette [REDACTED] støtter den subsidiære påstand på erstatningsansvarslovens § 26, og har anført, at hun har krav på 166.000 kr. for mén fratrasket en aldersreduktion på 3.320 kr., 200.000 kr. for tort og 72.500 kr. for svie og smerte.

Annette [REDACTED] har fremsat den principale påstand ved stævningen, den subsidiære ved et processkrift indleveret den 6. juni 2016.

Annette [REDACTED] har til støtte for kravene som hovedanbringender gjort gældende, at Grete [REDACTED] uberettiget tvangstilbageholdt hende på H [REDACTED] at Hans [REDACTED] stillede forkerte diagnoser og udsatte hende for grov fejlmedicinering, der blev brugt som et middel til den uberettigede tvangstilbageholdelse, og at [REDACTED] Kommunes tilsyn var stærkt kritisabelt og mangelfuldt.

De sagsøgte har påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb. De sagsøgte har bestridt, at Annette [REDACTED] har været udsat for en krænkelse, der kan give grundlag for erstatning eller godtgørelse.

[redacted] Kommune har over for Grete [redacted] og Hans [redacted] nedlagt påstand om friholdelse.

Hans [redacted] har påstået frifindelse for [redacted] Kommunes påstand om friholdelse og har over for Grete [redacted] og [redacted] Kommune nedlagt påstand om friholdelse.

De sagsøgte har fremsat indsigelse om forældelse efter den 3-årige forældelsesfrist i forældelseslovens § 3, og om afvisning på grund af bestemmelsen i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet § 26. Grete [redacted] har desuden fremsat indsigelser om mangler ved stævningen og manglende retlig interesse for Annette [redacted] i et søgsmål mod Grete [redacted]

Parterne har været enige om at søge disse spørgsmål afgjort ved delafgørelse, jf. retsplejelovens § 253.

Annette [redacted] har ved delhovedforhandlingen nedlagt følgende endelige påstande:

1. De sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgerens eventuelle krav i henhold til en analogi af retsplejelovens § 1018 a, ikke er forældet.
2. De sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgerens eventuelle krav i henhold til erstatningsansvarsloven på godtgørelse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén og godtgørelse for tort i henhold til erstatningsansvarslovens § 26, ikke er forældet.

Annette [redacted] har endvidere nedlagt påstand om, at sagen ikke skal afvises.

Annette [redacted] har som hovedanbringender gjort gældende, **at** der ikke er grundlag for at afvise sagen mod Grete [redacted] på grund af mangler ved stævningen eller manglende retlig interesse, **at** forfaldstidspunktet for kravet efter en analogi af retsplejelovens § 1018 a, i relation til forældelsesloven tidligst kan være den 18. april 2012, hvor Annette [redacted] fraflyttede H [redacted] og da sagen er anlagt den 15. april 2015, er der ikke indtrådt forældelse, **at** Annette [redacted] indtalte kravet efter erstatningsansvarslovens § 26, mod de sagsøgte mindre end 3 år efter, hun havde rimelig anledning til og mulighed herfor, jf. forældelseslovens § 2, stk. 4, subsidiært mindre end 3 år efter, hun fik kendskab til de pågældende krav, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2, henset til, at hun indtil sin fraflytning fra H [redacted] var i medicinsk antipsykotisk behandling med flere præparater samtidig og i høje doser, og at hun først efter sin fraflytning gradvis blev udtrappet herfra, og **at** bestemmelsen i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundheds-

væsenet § 26, kun har betydning for den del af Annette [redacted] skade, som hidrører fra behandlingen modtaget af Hans [redacted] fra den 29. oktober 2003 og fremefter, men ikke for den grundskade, som hun måtte have lidt ved siden af den anerkendte patientskade.

De sagsøgte har nedlagt endelig påstand om principalt frifindelse på grund af forældelse, subsidiært afvisning af Annette [redacted] subsidiære påstand på grund af bestemmelsen i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet § 26, mere subsidiært afvisning for tiden på samme grundlag.

Grete [redacted] har yderligere nedlagt påstand om afvisning på grund af mangler ved stævningen, afvisning på grund af manglende retlig interesse og afvisning også af Annette [redacted] principale påstand på grund af bestemmelsen i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet § 26.

Grete [redacted] har desuden nedlagt påstand om, at Annette [redacted] advokat, advokat Anne [redacted] pålægges sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 319.

De sagsøgte har til støtte for deres fælles påstande som hovedanbringender gjort gældende,

at [redacted] Kommune den 6. marts 2012 gjorde Annette [redacted] bekendt med beslutningen om, at hun skulle fraflytte H [redacted] og begrundelsen herfor, at der gik mere end 3 år herefter, inden Annette [redacted] anlagde sag, og at Annette [redacted] krav derfor er forældede, og at Annette [redacted] ikke kan indtale krav, der er omfattet af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og dermed erstatningsansvarslovens § 3, § 4 og/eller § 26, mod de sagsøgte.

Grete [redacted] har til støtte for sine selvstændige påstande gjort gældende, at stævningen er mangelfuld, idet det ikke med den fornødne klarhed fremgår, hvorpå Annette [redacted] støtter sine krav, jf. herved retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4, og at Annette [redacted] ikke har den fornødne retlige interesse i et søgsmål mod Grete [redacted] der alene har været ansat hos H [redacted] jf. herved DL 3-19-2.

Grete [redacted] har til støtte for påstanden om, at advokat Anne [redacted] skal pålægges sagsomkostninger, gjort gældende, at advokat Anne [redacted] har handlet pligtstridigt ved at udtage stævning mod Grete [redacted] da kravet er grundløst.

Annette [redacted] og Grete [redacted] har haft fri proces under sagen.

Øvrige oplysninger i sagen

Af Hans [redacted] journal for Annette [redacted] fremgår

vedrørende første konsultation den 20. juni 1995 bl.a.:

”Har tidligere været meget selvmutilerende. Betegnes som borderline tilstand, muligvis skizofreni.

Hun har tidligere chikaneret sin skolelærer i [redacted] og fik dom for dette, hvorfor hun kom til H [redacted] fra [redacted]

[redacted] Har også tidligere været indlagt på afd. 16, [redacted]

Har ofte klædt sig ud som brud. Har haft en meget turbulent tilværelse. Vil alt muligt. Er også noget snu.

Stilles hun ledende spørgsmål, svarer hun altid det forventede.

På et tidspunkt blev hun så rasende, at hun raserede en bygning på H [redacted] for en værdi af 30.000 kr.

Er gift med A [redacted]”

Det fremgår af journalen, at hun gennem hele perioden fik forskellige former for og mængder af medicin, herunder Nozinan, Trilafon, Stesolid, Disipal, Lysantin, Cipramil, Akarin, Rivotril, Risperdal, Zyprexa og Apozepam.

I forbindelse med nogle af konsultationerne talte Hans [redacted] med Annette [redacted] om selvstændige aktiviteter og muligheden for eventuelt at flytte fra H [redacted] Af journalen fremgår bl.a.:

”28.05.2002 35. kons.

...

Jeg har en længere samtale med hende, hvorunder hun giver udtryk for, at hun er træt af at være på H [redacted] hvor hun nu har været gennem 10 år. Hendes drøm er at finde en mand, flytte til Sverige på en ødegård og have mange heste og få børn.

Hun bliver noget overrasket over, at jeg ikke uden videre støtter hende i disse tanker og ideer men i stedet forsøger, at tale med hende om længslen efter et alment liv og sorgen over, at det ikke kan lade sig gøre for hende. Hun bliver kortvarigt grådlabil, og jeg taler med hende om, at det er meget bedre, at bruge personalet til at tale med om de mere depressive tanker frem for at vise aggression over for alt og alle.

Jeg siger til hende, at der på 3 områder skal arbejdes for, at hun får det bedre. Først og fremmest skal hun selv acceptere tingenes tilstand, og at hun skal forblive på H [redacted] Dernæst vil personalet hjælpe hende med at få struktur på hverdagen og sidst skal en medicinsk behandling forsøge at afhjælpe nogle af symptomerne.

...

29.12.2003 45. kons.

Pt. har fået brev fra familien her til jul. Nu er hun endnu engang begyndt at ønske sig væk fra H [redacted] så hun kan få sit

eget at bo i. Pt. ønsker en samtale med mig, og under denne fremfører hun, at hun meget gerne vil til at gå i skole. Jeg forsøger at forholde mig realistisk til hende, og hun synes også at forstå, at det mest vigtige for hende nok vil være, at hun kan få en mere rolig og stabil dagligdag på H [REDACTED] og at hun måske først begynder at interessere sig for omverdenen ved at læse avis dagligt og se tv-avis. Dette frem for at begynde enkeltfag på VUC.

...

17.05.2006 62. kons.

Pt. har sendt et brev til mig, hvori hun klart og velformuleret giver udtryk for, at hun gerne vil have større frihedsgrader, så hun ikke nødvendigvis skal være på H [REDACTED] men godt kan få lov at gå en strøgtur helt alene eller måske oven i købet få lov at flytte i en lejlighed for sig selv.

Jeg har derfor en længere samtale med hende, hvorunder jeg pointerer, at der ikke kan blive tale om, at hun får yderligere frihedsgrader, da hun ikke kan overholde de aftaler, der er lavet med hende, sådan som tingene er i øjeblikket.

Pt. forstår udmærket godt dette, men hun vil højest sandsynlig vende tilbage med spørgsmål om det samme inden længe.

...

29.11.2007 73. kons.

Fællessamtale med pt., konsulent Rita [REDACTED]
Kommune og personale fra H [REDACTED]

Pt. er utilfreds med værgeordningen.

Langt om længe giver hun udtryk for, at hun er nødt til at blive på H [REDACTED]. Hun er efterhånden ved at opgive de tanker om at kunne flytte for sig selv og leve livet som alle andre. Hun erkender, at hun er misundelig på andre unge mennesker, som kan have det liv, hun egentlig også gerne ville have haft.

...

19.06.2008 78. kons.

Pt. giver i dag over for ut. udtryk for, at hun var noget overrasket over de spørgsmål kommunen stillede hende, da de var på besøg i forgårs. Hun havde svært ved at svare på helt elementære spørgsmål. Efterfølgende var det meget klart for hende, at hun ikke længere skal gå og håbe på, at hun kan komme til at bo for sig selv. Hun må affinde sig med, at hun er bedst placeret på H [REDACTED]

...

03/11/11 LFS/HHW

I forbindelse med den verserende klagesag rettet mod H [REDACTED] og de seneste avisomtaler samt presseopbud har pt. reageret med en stor forundring over, hvad det hele handler om. Har også reageret med angst for, hvad det vil betyde i fremtiden, herunder om det overhovedet kan lade sig gøre at

blive boende på H [REDACTED] Personalet har fuld ud orienteret patienten om si-tuationen.
Det synes at have beroliget en vis del.”

Hans [REDACTED] afsluttede ifølge journalen sin behandling af Annette [REDACTED] den 16. april 2012.

I perioden, hvor Annette [REDACTED] opholdt sig på H [REDACTED] blev der jævnligt foretaget både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, i de senere år af den Tværkommunale Godkendelses- og Tilsynsafdeling, som var fælles for [REDACTED] Kommune, [REDACTED] Kommune og [REDACTED] Kommune. Tilsynsbesøgene gav i en længere årrække ikke anledning til bemærkninger, ligesom det kunne konstateres, at H [REDACTED] levede op til godkendelsesgrundlaget for institutionen. Efter tilsynsbesøg den 15. marts 2010 blev det dog i rapporten anført, at det generelt var hensigtsmæssigt ”at være opmærksom på beboernes selvbestemmelsesret og indflydelse på eget liv.” Bemærkningen blev gentaget ved senere besøg.

I forbindelse med et uanmeldt besøg den 14. oktober 2011 blev det i tilsynsrapporten bl.a. anført:

"Tilsynets metode

Tilsynet er uanmeldt og er første tilsyn efter færdiggørelsen af sagsbehandlingen af en klage fra en tidligere medarbejder over nogle forhold på H [REDACTED]

Sammenfatning/vurdering

Det er det generelle indtryk, at beboerne er tilfredse med at bo på H [REDACTED]

Det er vurderingen, at ledelsen har håndteret beboernes sårbarhed og frustration over avisartiklen vedrørende klagesagen hensigtsmæssigt. Det er væsentligt, at beboernes tryghed sikres i denne vanskelige situation.

Tilsynet undrer sig over H [REDACTED] praksis omkring mad og bad. Det bør drøftes, om disse væsentlige aktiviteter kan udføres på en mere værdig og tidssvarende måde, som understøtter, at det er beboernes hjem og tilgodeser deres behov for eller ret til større inddragelse i eget liv. Det er indtrykket, at beboerne ikke stiller spørgsmål ved gældende praksis, som de har været vant til igennem mange år.”

I tilsynsrapporten vedrørende besøg på H [REDACTED] den 9. november 2011 er det bl.a. anført:

”Tilsynets bemærkning:

Det er indtrykket, at medarbejdermøder ikke har været en fast del af H[redacted] praksis. Det forekommer, at medarbejderne er noget uvante med sådanne møder. Et interval på ca. 2½ måned mellem møderne er formentlig ikke tilstrækkeligt til at dække behovet for faglig sparring og udvikling af en konsistent pædagogisk praksis og individuelt og fagligt funderet tilrettelagt indsats. Et interval på højst 1 måned vurderes at være minimum i en velkonsolideret praksis, mens et kortere interval erfaringsmæssigt er nødvendigt i en fase med forandring og opbygning.

Til opfølgning ved tilsyn i 2012

- Beboernes deltagelse i udarbejdelse af handleplaner
- Gennemgang af personalemappen
- Indsatsen i forhold til at opfylde påbud og henstillinger, jf. konklusionen på klagesag

”

Efter tilsynsbesøg den 15. december 2011 blev der bl.a. anført i rapporten:

”Sammenfatning

- Det er vurderingen, at påbuddet omkring magtanvendelse er efterlevet. Det er drøftet, at emnet bør holdes ved lige gennem løbende drøftelser ved medarbejdermøder.
- Det er vurderingen, at henstillingen vedrørende opkvalificering af den pædagogiske tilgang er på vej til at blive efterlevet. Her er gjort relevante tiltag og relevante påtænkte tiltag. Det vil der blive fulgt op på ved kommende tilsyn.
- Med hensyn til henstillingen vedrørende beboernes selvbestemmelsesret, er det ikke indtrykket, at her er gjort nye tiltag. Det er tilsynet vurdering, at temaet vil blive implicit behandlet gennem de uddannelsesaktiviteter her kommer til at foregå. Det vil der ligeledes blive fulgt op på ved kommende tilsyn.
- Med hensyn til påtalen af H[redacted] praksis omkring mad og bad vil tilsynet sikre, at emnet bliver drøftet ved kommende tilsyn.
- Tilsynet har anbefalet ledelsen, at man ikke kaster sig over for mange uddannelsesaktiviteter på en gang. Det er vigtigt, at holde fokus på nogle få, men relevante

tiltag. Der er en hverdag, der skal fungere også.”

Ved tilsynsbesøgene den 25. januar 2012 og den 16. april 2012 blev det konstateret, at H [REDACTED] fortsat levede op til godkendelsesgrundlaget, og at der blev arbejdet med de forhold, som tidligere var blevet påtalt.

[REDACTED] Kommune indgav den 1. maj 2012 klage over H [REDACTED] til Den Tværkommunale Godkendelses- og Tilsynsafdeling for [REDACTED] Kommune.

I et baggrundsnotat af 24. september 2012 indstillede Den Tværkommunale Godkendelses- og Tilsynsafdeling, at H [REDACTED] godkendelse som botilbud blev tilbagekaldt. Af notatet fremgår det bl.a.:

"9. Sammenfatning

Det kan konstateres i tilsynsrapporterne efter klagesagen fra 2011, at den faglige udvikling foregår langsomt, og der er ikke gjort væsentlige tiltag til f.eks. selvbestemmelse og inddragelse af beboerne. GOT vurderer ikke, at der i den aktuelle situation er mulighed for ændring i den pædagogiske tilgang i henhold til GOTs henstillinger.

Det er således vurderingen, at der er store problemer med selvbestemmelse, inddragelse og grundlæggende rettigheder på H [REDACTED]. Beboernes tilværelse er styret i udstrakt grad og deres rettigheder som myndige borgere er ringe tilgodeset. De har indtil videre levet en forholdsvis isoleret tilværelse, hvor de eksempelvis ikke har haft adgang til egen mobiltelefon eller internet.

Det er vurderingen, at den pædagogiske tilgang til beboerne mangler faglighed og ligeværdighed. Beboernes udsagn vidner om en styring, der er uhørt og ikke understøtter en ligeværdig relation, men derimod en magt/omsorgsrelation, der kan sammenlignes med en mor/barn relation.

Der er givet flere eksempler på, at beboerne er bange for den opsagte leder, som tilsyneladende fortsat har en stor indflydelse i kraft af, at vedkommende fortsat bor på H [REDACTED].

Sammenfattende kan det konstateres, at der er en række kritiske forhold vedr. H [REDACTED] pædagogik og praksis, som ikke er i overensstemmelse med de fundamentale pædagogiske principper, som godkendelse hviler på (selvbestemmelse, ligeværdighed og inddragelse i eget liv).

Det er således tvivlsomt, hvorvidt GOT kan stå inde for

Helsegårdens pædagogiske metode og praksis i forhold til målgruppen. ”

Ved afgørelse af 24. oktober 2012 tilbagekaldte [redacted] Kommune godkendelsen af H [redacted] som botilbud.

Det fremgår af [redacted] Kommunes journalrapport for Annette [redacted] at socialrådgiver Linda [redacted] fra kommunen sammen med kollegaen Lone [redacted] både den 5. september 2011 og den 29. november 2011 var til handleplansmøde på H [redacted] hvor bl.a. Grete [redacted] deltog. Annette [redacted] deltog kun delvis i møderne. På endnu et møde på H [redacted] den 6. marts 2012, hvor bl.a. Grete [redacted] og Linda [redacted] deltog og Annette [redacted] i en del af mødet, blev det meddelt, at Annette [redacted] skulle fraflytte H [redacted]

Af journalnotatet for mødet, hvilket er udfærdiget den 8. marts 2012, fremgår det bl.a.:

”Anette skal fraflytte H [redacted] Handicaprådgivningen informerer H [redacted] om, at der er truffet afgørelse om, at Annette skal fraflytte H [redacted] Afgørelsen er truffet på baggrund af de sidste to besøg, observationer, det lukkede miljø på H [redacted] den indberettede klage og det skrevne arbejde fra helsegårdens side af. Annettes fulde udviklingspotentialer bliver ikke udnyttet på H [redacted] Der bliver ikke skelet til Annettes ressourcer, men derimod på Annettes manglende ressourcer. Dette afspejler sig i H [redacted] pædagogiske plan for Annette, samt i daglig tale (dette er observeret ved de to foregående møder).

... Annettes reaktion:

...
Tina [redacted] fortæller hvorfor Handicaprådgivningen er her og hvad der er besluttet. Annette bliver chokeret og efterfølgende ked af det. Personalet fortæller at de ikke vidste noget om flytningen og at de er ligeså overraskede. Grethe rejser sig på et tidspunkt og tager Annette med sig. De går en lille tur inde i lokalet og kommer tilbage igen. Annette er meget fattet og der er ingen kaffekopper der flyver rundt. Handicaprådgivningen fortæller Annette, at det er okay at hun er ked af det og at det er okay hun bliver chokeret. Handicaprådgivningen fortæller, at Annette ikke har gjort noget forkert, men at det er kommunen der har gjort noget forkert i, at Annette er blevet her i så mange år.
”

Det fremgår videre af sagen, at det var meningen, at flytningen skulle foregå stille og roligt, og at målsætningen var at finde et passende sted inden udgangen af 2012. Annette [REDACTED] fremsatte imidlertid ønske om, at flytningen blev fremskyndet.

Af Linda [REDACTED] notat af 23. marts 2012 i journalrapporten fremgår det, at Annette [REDACTED] var blevet orienteret om flytningen. Endvidere fremgår det:

” ...

Det er aftalt med Tina [REDACTED] at ut laver en ”light” begrundelse vedrørende flytning, til Annette, da Annette flere gange har givet udtryk for, at hun ikke bryder sig om, at Handicaprådgivningen kritiserer H [REDACTED] da det er hendes hjem og familie og er glad for at være der. Der vil blive lavet et journalnotat med en fyldestgørende afgørelse, i tilfælde af at Annette ønsker denne, eller at det bliver aktuelt at fremvise denne på et senere tidspunkt.

...”

I et brev af 25. april 2012 fra [REDACTED] Kommune til Annette [REDACTED] hedder det blandt andet:

”Afgørelse vedrørende flytning fra H [REDACTED]

Handicaprådgivningen meddelte dig den 6. marts 2012 at der er truffet afgørelse om, at du skal fraflytte H [REDACTED] som er et midlertidigt bosted efter servicelovens § 107. Flytningen skal foregå i samarbejde med dig og H [REDACTED] således at du er medbestemmende i, at finde et nyt egnet bosted til dig. Tidshorisonten for flytningen er udgangen af 2012.

...

Handicaprådgivningen har vurderet, at H [REDACTED] ikke kan leve op til de krav, der forventes af et bo-tilbud, i relation til dine behov.

...

Handicaprådgivningen har truffet afgørelse om, at du skal flytte på følgende grundlag:

...”

Der blev den 5. marts 2013 udarbejdet en psykiatrisk speciallægeerklæring af psykiater Iver [REDACTED] vedrørende Annette [REDACTED]. Det fremgår af erklæringen, at hun ikke som tidligere diagnosticeret var mentalt retarderet i middelsvær grad eller led af infantil autisme. Han fandt, at hun var normalt begavet, men måtte anses som ”tidligt skadet” med en ”emotionel ustabil personlighedsstruktur, borderlinetype”.

Forklaringer

Annette [redacted] har forklaret, at hun blev behandlet af Hans [redacted] [redacted] fra 1995. Hun husker, at hun fik medicin, men ikke hvordan det begyndte. Hun var ikke klar over, hvad det var for noget medicin, hun fik. Grete [redacted] udleverede pillerne i et glas i forbindelse med måltiderne. Annette kunne mærke, at medicinen påvirkede hende på en måde, så hun følte, at hun gik inde i en boble. Hun var ikke klar over, hvad medicinen skulle virke imod. Hun har altid haft en god hukommelse, men hendes koncentration var ikke som før. Hendes opfattelse af virkeligheden blev ændret, og hun blev virkelighedsfjern. Hun havde tidligere været helt klar, men blev uklar. Kontakten med Hans [redacted] fandt sted på H [redacted] hvor han kom. Grete [redacted] og kontaktpersonen, Lise, var altid til stede, og hun talte ikke med Hans [redacted] alene. Hun kendte ikke sin behandlingsplan.

Hun mistede kontakten til omverdenen. I begyndelsen var det fint, men det ændrede sig. Hun kom op til H [redacted] efter den sidste dom, det var nok i slutningen af 1993. Hun valgte selv at tage derop, og hun blev der, til hun flyttede i 2012. Hun havde da senest set sin søster i 1993. Da Annette blev 30 år i 2003, ville hun gerne invitere sin familie og en penneven, hun havde fået, men hun fik at vide af Grete [redacted] at familien ikke ønskede kontakt med hende og formentlig havde droppet hende. Hun husker ikke, om hun fik en gave. Hun husker, at hun fik billeder fra sin nevøs konfirmation, det var ikke behageligt. Det var kun kortvarigt, at hun havde pennevennen, og hun husker ikke nærmere.

Efter 1993 har hun ikke været ude på egen hånd ud over to gange, hvor hun stak af. Den ene gang var efter, hun var blevet gift, og hendes ægtefælle kørte psykisk på hende. Hun cyklede til [redacted] og henvendte sig til politiet. Politiet kontaktede H [redacted] Grete og Tage [redacted] kom og hentede hende. Hun husker ikke, hvorfor hun stak af den anden gang. Et år op til jul var hun gået hjemmefra og var nået 500 meter væk. Hun blev hentet hjem, og for at hun ikke skulle stikke af, blev hendes seng julen over placeret ved hoveddøren, som var låst. På ture var der altid ledsagere fra H [redacted] med.

Hun havde ikke adgang til telefon eller internet. Hun spurgte mange gange om lov til at ringe til sin søster, men det måtte hun ikke. Hun fik lov enkelte gange efter at have presset på. Telefonen stod i køkken-alrummet, hvor Grete var til stede. Annette kan ikke huske, om de andre kunne høre, hvad hun sagde i telefonen. For det meste måtte hun ikke ringe, og det hidsede hun sig op og blev gal over. Hun troede, hun var der frivilligt, men hun kunne ikke flytte, for hun havde ingen penge. Hun prøvede at give udtryk for, at hun gerne ville flytte, men det blev lukket ned.

Da [redacted] Kommune i 2012 klagede til [redacted] Kommune, skete der anmeldelse af Grete [redacted] til politiet på grund af, at Annette ikke havde fået sine breve, men sagen blev henlagt. Politiet sagde, at frihedsberøvelsen var forældet. Annette fik ikke noget at vide om udfaldet af kommunens tilsyns-

Besøg. Hun har nok talt med kommunens ansatte et par gange. Hun ved ikke, hvordan de så på forholdene. Mens hun boede på H[REDACTED] har hun sagt, at hun var glad for at bo der.

Før hun kom på H[REDACTED] havde hun været vant til almindelig frihed. Hun kunne handle, gå ture, gå på aftenskole og i skole, men det var der blevet lukket ned for på H[REDACTED] så hun fik et kulturchok, da hun kom på H[REDACTED]. Hun skulle til at lære verden at kende igen, og den var meget forandret. Tiden fra 1993, til hun flyttede fra H[REDACTED] er ligesom et hul. Hun vidste ikke, hvem der havde lavet fejl, men hun ville have svar på hvorfor. Hun har selv lært at tage ansvar for sit liv, og andre må også tage deres ansvar. Hun henvendte sig først til Linda [REDACTED] men fik at vide, at det var [REDACTED] Kommune. Hun viste sine papirer fra aktindsigt til en advokat i Kolding, som foreslog hende at søge patientskadeerstatning. Det var første gang spørgsmålet om erstatning var aktuelt. Advokaten søgte fri proces eller retshjælp, men fik det ikke. Så indgav hun selv ansøgning.

Grete [REDACTED] har forklaret, at hun nu er pensionist. Hun var tidligere ansat som daglig leder af H[REDACTED]. Det var bestyrelsen, der ansatte hende. Hun og hendes mand boede på stedet, og de har ejet ejendommen, som de selv har bygget. Hendes opgaver på stedet var meget all-round, men primært at tage sig af beboernes ve og vel. Hun tog sig af køkkenet, terapihold, herunder ridning, og andet forefaldende arbejde sammen med det øvrige personale. Stedet var familiedrevet. Hun og hendes mand var der i døgndrift, og betragtede sig som forældre for beboerne. Deres søn og datter var også ansat, men der kom mere og mere personale til, og til sidst var der ca. 15 ansatte. Nogle havde været der i mange år, men ellers var der en løbende udskiftning. De havde én gang været nødt til at fyre en medarbejder på grund af dennes tone i forhold til beboerne. H[REDACTED] opgave var at hjælpe unge med problemer. Det var den anbringende kommune, der visiterede efter kendskab til H[REDACTED] og til den unges sagsakter. Den kommende beboer kom så på besøg og ville ofte blive der med det samme, men der var procedurer, der skulle følges. Fraflytning skete efter aftale med beboer, kommune og psykiater. De ville først tale med beboeren om, hvad årsagen til ønske om flytning var. Hvis nogen virkelig ønskede at flytte, kunne de det.

Annette [REDACTED] har ikke været tvangstilbageholdt. Hendes holdning svingede meget, men hun vendte igen og igen tilbage og sagde, at hun ville blive på H[REDACTED]. Grete [REDACTED] har ofte fået at vide, at hun var den vigtigste person for Annette. Det var svært, men hun passede på og satte pris på Annette. Annette stak af mange gange. De hentede hende for at passe på hende. Annette havde mulighed for at klage til de ansatte, og det gjorde hun også. Hun havde også mulighed for at henvende sig, når der var tilsyn. Annette var i forbindelse med tilsynene altid i periferien på en god måde. Da hun flyttede, ville hun gerne have, at de kørte hende til H[REDACTED] og det gjorde de.

Annette havde ikke megen kontakt udadtil. Hun sagde om sin familie, at de kunne "rende hende i røven", hun ville ikke have noget med familien at gøre, og det accepterede de på H[REDACTED]. Hvis der kom breve, turde Annette

ikke læse dem selv, de skulle åbnes på kontoret, og Annette læste dem der. Grete [REDACTED] skulle også læse brevene. Annette blev ked af det, og hun bad dem om at opbevare brevene. Hun ville ikke have brevene med på sit værelse, hun var bange for, at hun ville reagere om natten. Grete [REDACTED] ville ikke hindre Annette i at skrive eller modtage breve. Den post, de modtog, blev lagt på bordet. De breve, der skulle sendes, blev postet, når de var på ture.

De havde lidt respekt for Annettes fortid, hvor hun havde chikaneret en lærer, så de passede på, at hun ikke ved telefonkontakt kom galt afsted. Hun husker en episode, hvor Annette talte i telefon i køkkenet, mens hun selv så tv i stuen. Annette var ked af det bagefter.

Den medicin, Annette fik, var doseret af psykiateren. De har ikke selv doseret medicin på H [REDACTED]. Annette var ikke så stærkt medicineret, at hun ikke kunne noget. Hun var dygtig til ridning, og den allerdygtigste til de store heste. Hun deltog i stævner et par gange om året, og det havde hun ikke kunnet, hvis hun havde været meget medicinpåvirket.

Grete [REDACTED] havde det træls med at blive anmeldt til politiet. Hun blev ked af det og forvirret og kunne ikke forstå det. Hun talte med politiet nogle gange, og hun blev meget lettet over, at der ikke var noget i det. Hun har også været ked af det og berørt over nærværende sag. Hun synes ikke, det er fair.

Hans [REDACTED] har forklaret, at han blev cand. med i 1983 og speciallæge i psykiatri i 1994. Fra starten havde han fuldtids ydernummer og en privat praksis i [REDACTED]. I 1995 blev han tilknyttet H [REDACTED] da den tidligere psykiater skulle pensioneres. Overdragelsen skete ved, at han blev ringet op af forgængeren, som fortalte om proceduren på H [REDACTED]. Forgængeren beskrev i rosende vendinger stedet. Det var et varmt og veldrevet sted, og der var ikke så mange beboere. De plejede at starte med frokost, men det ønskede [REDACTED] ikke. Han kom på H [REDACTED] med bestemte intervaller. Han var længe meget imponeret over, at man på H [REDACTED] kunne rumme patienter af den tyngde, de havde. Der var tale om en tung gruppe, de var meget syge og meget afvigende i deres handlinger. De smed møbler ud ad vinduet og slog personalet. Der var en stor gruppe med infantil autisme, og der var patienter med hjerneskader, skizofreni og afvigende adfærd. Det var synligt, når han kom til stedet, hvordan beboerne opførte sig. De kom ud og tog imod ham. Det var ikke sådan, at de ikke måtte tale med ham. De kunne færdes frit. Han kunne tale alene med Annette, hvis han havde insisteret på det. Han tror ikke, hun blev forhindret i at tale med ham. Grete [REDACTED] eller kontaktpersonen, Lise, deltog i konsultationerne, det foregik lidt som en stuegang. Han hørte først, hvad personalet fortalte, og derefter patienten. Han har ikke talt alene med Annette i konsultation, men måske udenfor. Samtalerne foregik i et lokale på H [REDACTED] det skiftede gennem årene. I slutningen var det i fællesrummet. Der var ikke andre til stede, end de der deltog i konsultationen.

Annette var meget ivrig for at tale med ham som en af de første. Hun var

opmærksomhedskrævende men ventede, når hun fik besked på det. Han mødte hende i en kaotisk tid, hvor hun var blevet gift med en medindsat fra [REDACTED] som også havde bopæl på H [REDACTED]. Hun blev forpint af konflikter. [REDACTED] oplevede ikke konflikterne, men han mærkede uro, og han fik at vide, at hun slog hovedet ind i væggen. Han så dog ikke mærker efter det. Annette var ikke urolig, når hun talte med ham. Hun var stille og samlet og kunne redegøre for, hvordan hun havde det. Hun vidste, hvem hun var, og hvorfor hun var der. Hun var orienteret i tid og sted og vidste, at hun fik medicin. Da han overtog behandlingen, fortsatte medicineringen. Han prøvede at trappe hende ud, men hun bad i hvert fald én gang om mere medicin. Journalen passer med det, han selv oplevede. Han har aldrig haft tanke om, at de observationer, han fik fortalt om, ikke var sande. Det skete ikke med anvendelse af fagtermer, men der var meget præcise beskrivelser af adfærd. Det var ikke hans indtryk, at der var tale om noget opdigtet eller overdrivelser. Der var også andre end Grete [REDACTED] og hendes familie, der beskrev tingene, og han anede ikke uråd om, at noget var anderledes end det, han fik at vide. Det var ikke sædvanligt, at han blev inddraget i den pædagogiske del, men de må have talt om det den 12. februar 2009, hvor han omtaler behandlingsplanen i journalen. Det er ikke den psykiatriske behandlingsplan, der omtales. Han husker, at det var svært for H [REDACTED] at lave et ugeskema med aktiviteter for Annette.

Annette spurgte ham flere gange om at bo et andet sted eller selv købe ind, eller bare komme ud for sig selv. Han kunne ikke rigtig se, hvordan det skulle kunne lade sig gøre. Hun havde ofte forinden rost stedet. Han talte med hende om, at hun gerne ville have et liv som andre, og de talte om, at det nok ville være vanskeligt. Det berørte hende at tale om det, og det opfattede han som en sorgreaktion. Vanskelighederne var efter hans opfattelse, at hun svingede meget. Hun spillede de andre ud mod hinanden, drillede og forstyrrede. Det påvirkede hende, når hun havde konflikter med de andre beboere, hun blev forvirret, og så hjalp medicinen. Han tænkte aldrig, at hun kunne bo et andet sted, og han kontaktede ikke kommunen om det. Han talte med Helsegården om det, når Annette havde ringet. Han tænkte aldrig, at Annette ikke kunne komme og gå, som hun ville på H [REDACTED]. Det har han aldrig hørt om. Han har heller ikke hørt, at hun skulle sove ved hoveddøren.

Det var hans opfattelse, at Annette havde en livlig e-mailkorrespondance. Han har ikke hørt, at hun ikke måtte ringe eller skrive og modtage breve. Hun har ikke sagt, at hun ikke måtte kommunikere. Han husker, at hun skrev med andre, og han fik at vide, at hun var kommet ud i problemer. Annette var ikke ude af stand til at vide, hvor hun var. Hun vidste, at hun var på H [REDACTED] og vidste, at hun fik medicin. Han går ud fra, at hun vidste, hvorfor hun fik medicin, og hvilken medicin, der var tale om. Han fortalte hende om medicinen, når der var ændringer. Han skrev ikke samtalerne i journalen. Han tænkte over, at Annette fik meget medicin, men der var ikke anden behandlingsmåde, når hun var så forpint og bad om hjælp. Han har stillet diagnosen infantil autisme. Borderline kunne ikke gøre hende så dårlig, som hun var. Hun havde mange bamser og tøjdyr, som havde roller og

navne. Hun talte med dem på et børnestadie og var helt inde i den verden. Samtidig blev bamserne brugt i seksuel sammenhæng. Han stillede diagnosen i forbindelse med en pensionssag. Når formuleringen er "...minder mest om infantil autisme...", er det udtryk for, at diagnosen ikke er helt sikker, men der skulle sættes en diagnose på. Det er ikke ham, der har stillet inferioritadsdiagnosen. Dårlig begavelse og infantil autisme passede ikke. Han er ikke blevet bedt om en udtalelse om Annettes tilstedeværelse på H [REDACTED]. Han har muligvis udtalt sig i forbindelse med værgemålssagen. Annette vidste, hun var der, og hvorfor.

Vidnet Linda [REDACTED] har forklaret, at hun blev ansat som socialrådgiver i [REDACTED] Kommune 2011. Hun havde da ½ års erfaring. Hun arbejdede og arbejder med personrettet tilsyn med borgere, der er placeret uden for kommunen. I forbindelse med lovændring på området fra 1. januar 2011 fik hun med Annette [REDACTED] at gøre. Hun kunne se, at kommunen havde en borger, der var placeret udenfor kommunen, men ikke hvem der i sin tid havde visiteret Annette til ophold på H [REDACTED].

Hun mødte Annette første gang den 5. september 2011 på H [REDACTED]. Det er normalt, at hun tager ud og møder de personer, hun fører tilsyn med. Til stede var Annette, Grete [REDACTED] Annettes kontaktperson og en medarbejder. Annette var usikker og anspændt. Hun var ikke vant til at tale med kommunen, og hun havde været bange og usikker før mødet. Under mødet var hun stille og skævede til Grete i forbindelse med spørgsmål og svar. Grete sagde, at det var ok at svare. Annette rystede på hænderne som en Parkinson-patient. Hun talte stille og roligt, men tydeligt. Hendes øjne var triste og uden liv, som om hun ikke var glad. Hun var sløv, men tilstedeværende, og hun svarede på spørgsmål. Hendes adfærd skyldtes måske medicin. Linda [REDACTED] har ikke set Annette, hvor det har været dagligdag for hende på H [REDACTED]. Det fremgik af Annettes journal, at hun fik meget medicin, og det blev påtalt. Linda [REDACTED] indtryk af H [REDACTED] var, at det var som at komme ind i et andet årti. Der var smukke ydre rammer og natur. Mødet blev afholdt i fællesrummet, hvor alle kom forbi og kunne høre, hvad der foregik. Grete [REDACTED] talte til en anden beboer i et hårdt tonefald, og Linda [REDACTED] tænkte på, hvordan tonen så ville være, hvis der ikke var nogle udefra til stede. Der var fællesbadning for beboerne. De havde ingen selv- eller medbestemmelse, de blev således ikke inddraget og fik ikke lært basale kompetencer som at styre deres egen økonomi, lave mad og ordne vasketøj. Det var et midlertidigt bosted, men Annette havde været der i 19½ år. Annette var den mest velfungerende, men hun havde kun de andre dårligt fungerende beboere at spejle sig i. Der var ikke kontakt til andre bosteder eller andre ligesindede. Kontakten udad til bestod i, at de kom ud på flyvepladsen, og de fik besøg af nogen, der kom og sang for dem. Linda [REDACTED] kollega spurgte på et møde den 29. november 2011 til, om H [REDACTED] havde overvejet at få en ny psykiater, fordi de allerede efter det første møde på stedet havde undret sig over, at Hans [REDACTED] aldrig talte med beboerne alene, og fundet det underligt, at man havde den samme supervisor i 15 år. Der kunne være brug for friske øjne. De havde også undret sig over Annettes diagnose.

Efter Linda [redacted] opfattelse havde Annette ikke været i stand til bede om hjælp til at flytte, hun havde ikke tænkt tanken. Hun havde været afskåret fra omverdenen og ikke haft nogen at spejle sig i. Hun havde prøvet at gøre oprør, men det havde ført til verbal eller fysisk afstraffelse, og hun havde ikke haft adgang til at kommunikere.

Annette fik på mødet den 6. marts 2012 på H [redacted] at vide, at hun skulle flytte fra stedet. Beslutningen var taget ud fra det, de havde set. Hun reagerede først voldsomt og blev ked af det, men hun tog det egentlig ok. Det var en helt forståelig reaktion, og Annette talte lidt med Grete om det. Linda [redacted] og hendes kollega kørte derfra, og så skulle processen med flytning gå i gang. Efter to dage bad Annette om at blive flyttet. Hendes kontakt-person Lise [redacted] ringede og fortalte, at der var "rav" i den, og Annette ville flytte straks. Linda [redacted] bad om at få Annettes tilkendegivelse, og dagen efter fik de et brev dateret 8. marts 2012 fra Annette, om at hun ønskede at blive flyttet straks. Planen havde ellers været, at der skulle ske en stille og rolig udslusning med flytning ultimo 2012. Grete [redacted] og Lise [redacted] var derefter med Annette nede og se H [redacted] hvor Linda [redacted] også var til stede. De var først begejstrede, men da de havde siddet lidt selv, opfattede hun, at Annette følte sig i klemme, hvilket var forståeligt og helt i orden. Annette tilkendegav dog, at hun ville flytte. Annette fik tilsendt en tilrettet version af afgørelsen om flytning dateret 25. april 2012. De enkelte punkter i begrundelsen blev taget ud, fordi Annette ønskede det. Hun syntes, det var for hårdt at have begrundelsen på skrift, fordi hun havde betragtet H [redacted] som sin familie. Annette havde fået besked om beslutningen om fraflytning og begrundelsen på mødet den 6. marts 2012.

Efter flytningen var Linda [redacted] i kontakt med Annette med et par måneders mellemrum. Det var en helt anden Annette, hun mødte i maj/juni 2012. Annette strålede. Hun havde fået anerkendelse, selv- og medbestemmelse og andre at spejle sig i. Annette sagde selv, at det havde været en stor omvæltning. Hun fortalte, at hun var begyndt at tænke over ting, efter hun var trappet ud af medicinen, og hun sagde, at det var forkert, alt det der var sket med hende. Hun var vred.

[redacted] Kommunes omkostninger til H [redacted] og H [redacted] er meget sammenlignelige, men hun husker ikke beløbene. H [redacted] er også beliggende uden for [redacted] Kommune.

Procedure

Annette [redacted] har indleveret et revideret sammenfattende proces-skrift/påstandsdokument vedrørende forældelse af 30. november 2016.

[redacted] kommune har indleveret et påstandsdokument af 10. november 2016.

Grete [redacted] har indleveret et påstandsdokument om afvisning og forældelse af 15. november 2016.

Hans [REDACTED] har indleveret et sammenfattende processkrift om forældelse af 7. oktober 2016 og et processkrift i anledning af afgørelse i henhold til KEL af 7. november 2016.

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med disse processkrifter.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det er i stævningen anført, at sagsøgte Grete [REDACTED] uberettiget tilbageholdt sagsøgeren, Annette [REDACTED] på H [REDACTED] i 19 1/2 år, og der er en række beskrivelser af, hvorledes Annette [REDACTED] mener sig udsat for krænkende og ydmygende hændelser fra Grete [REDACTED] side. Det er i stævningen endvidere anført, at Annette [REDACTED] krav fremkommer med udgangspunkt i "RPL 93a stk. 1 om frihedsberøvelse". Retten finder, at stævningen indeholder en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå Annette [REDACTED] støtter sin påstand, jf. retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4, og at den er egnet til at danne grundlag for sagens behandling, jf. § 349, stk. 1. Den omstændighed, at der er en fejl ved angivelse af hjemmelsgrundlaget, idet der tilsyneladende er sket en sammenblanding mellem kapiteloverskriften kap. 93 a og § 1018 a, kan ikke føre til en anden vurdering. Sagen mod Grete [REDACTED] afvises derfor ikke på nuværende tidspunkt på grund af mangler ved stævningen.

Annette [REDACTED] krav om erstatning/godtgørelse fra Grete [REDACTED] kan efter sin art være et retskrav, og Annette [REDACTED] har ret til at få kravet prøvet, også selv om Grete [REDACTED] var ansat på H [REDACTED] og der ikke bestod noget retsforhold mellem Annette [REDACTED] og Grete [REDACTED]. Sagen mod Grete [REDACTED] afvises derfor heller ikke på grund af manglende retlig interesse.

Det må på baggrund af de lægelige oplysninger om Annette [REDACTED] lægges til grund, at hun er normalt begavet, og det fremgår af Linda [REDACTED] vidneforklaring, at Annette [REDACTED] forstod det, da [REDACTED] Kommune på mødet med hende den 6. marts 2012 gjorde hende bekendt med afgørelsen om, at hun skulle flytte fra H [REDACTED] og begrundelsen herfor. Dette fremgår også af [REDACTED] Kommunes journalnotater om Annette [REDACTED] reaktion på mødet.

Retten finder, at det må lægges til grund, at Annette [REDACTED] allerede under opholdet på H [REDACTED] var bekendt med de faktiske forhold, som hun levede under, og som hun nu oplever som en uberettiget tilbageholdelse og/eller misrøgt. Det må endvidere lægges til grund, at Annette [REDACTED] den 6. marts 2012 blev gjort bekendt med, at [REDACTED] Kommune som hendes nye handlekommune havde besluttet, at hun skulle flytte fra H [REDACTED] og at begrundelsen herfor var, at forholdene på stedet ikke var rigtige for hende og på flere punkter var bekymrende. Retten finder ikke, at Annette [REDACTED]

[redacted] efter den 6. marts 2012 kan anses for at have været i utilregnelig uvidenhed om de faktiske forhold, som hun støtter sine krav på, heller ikke selv om hun først senere nåede frem til sin opfattelse af, at forholdene begrundet krav på erstatning/godtgørelse. De foreliggende oplysninger om medicineringen af Annette [redacted] kan ikke føre til en anden vurdering. Forældelsesfristen efter forældelseslovens § 3, stk. 1, jf. § 2, må derfor senest regnes fra den 6. marts 2012.

Sagen blev anlagt den 15. april 2015 med fremsættelse af Annette [redacted] principale krav. Det subsidiære krav blev fremsat den 6. juni 2016. Begge krav er derfor forældede, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1, og de sagsøgte skal således allerede derfor frifindes.

Det er herefter ikke nødvendigt, at retten tager stilling til øvrige tvistepunkter i sagen.

Det bemærkes, at Annette [redacted] eventuelle krav for patientskade på grund af fejl diagnose og/eller fejl medicineret behandles efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, og retten har ikke taget stilling til spørgsmål om forældelse i relation hertil.

Da Annette [redacted] har tabt sagen, skal hun betale sagsomkostninger til de sagsøgte, dog ikke til Grete [redacted] idet såvel Annette [redacted] som Grete [redacted] har haft fri proces under sagen. I forholdet mellem Annette [redacted] og Grete [redacted] ophæves sagens omkostninger derfor. Ved omkostningsfastsættelsen i øvrigt lægger retten vægt på, at der har været en omfattende skriftveksling og flere telefonmøder i sagen, samt at delhovedforhandlingen har varet 2 retsdage. Retten finder derfor ikke grundlag for at reducere omkostningerne i forhold til de vejledende takster på grund af, at der alene har været tale om en delhovedforhandling. Retten bestemmer herefter, at statskassen for Annette [redacted] skal betale 100.000 kr. med tillæg af moms, det vil sige 125.000 kr. i sagsomkostninger til hver af de sagsøgte [redacted] Kommune og Hans [redacted] Beløbene vedrører de sagsøgte udgift til advokatbistand.

Retten finder ikke grundlag for i medfør af retsplejelovens § 319, at pålægge advokat Anne [redacted] omkostninger.

Thi kendes for ret:

De sagsøgte, [redacted] Kommune, Grete [redacted] og Hans [redacted] frifindes.

I forholdet mellem sagsøgeren, Annette [redacted] og Grete [redacted] ophæves sagens omkostninger.

Statskassen skal for Annette [redacted] til hver af de sagsøgte [redacted]

Kommune og Hans [REDACTED] Wernlund inden 14 dage betale 125.000 kr. i sagsomkostninger.

Jeanette Thørholm Andersen Dorthe Petersen Tonni L. Ochwat

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Hjørring, den 31. januar 2017.

Annette Jensen, kontorfuldmægtig